

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Teoria przekładu, PG_00141622						
Kierunek studiów	Filologia germańska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	niestacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej -> Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Katarzyna Lukas					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	20.0	0.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		2.0		78.0	100
Cel przedmiotu	Wprowadzenie studentów w podstawy problematyki przekładu (pisemnego i ustnego) jako specyficznego działania językowego i pośrednictwa międzykulturowego. Student ma uzyskać świadomość złożoności zjawiska przekładu i jego uwarunkowań językowych i kulturowych, a także interdyscyplinarnego charakteru badań nad przekładem. Student ma wykształcić świadomość specyfiki różnych rodzajów tłumaczonych tekstów oraz konieczność dostosowania strategii i metod translatorskich do charakteru tekstu wyjściowego, oczekiwań i możliwości recepcyjnych odbiorców docelowych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FGL3_W14] Rozumie kompleksowość natury języka, jego złożoność, sposoby jego funkcjonowania w różnych zakresach komunikacji oraz zmienność historyczną znaczeń w języku niemieckim.	Zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji przydatnych dla tłumacza; ma świadomość złożonej natury języka, złożoności zjawiska ekwiwalencji między tekstami wyjściowymi a docelowymi oraz jej uwarunkowań kulturowych i historycznych (w parze językowej polski : niemiecki)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGL3_W07] Ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu wybranej specjalności, tj. teorii i praktyki przekładu, dydaktyki oraz działań psychologiczno-pedagogicznych lub języka biznesu i gospodarki.	Ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę szczegółową obejmującą wybraną terminologię, elementy teorii i metodologię translatoryczną, z zakresu uwarunkowań pracy tłumacza oraz jego odpowiedzialności zawodowej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGL3_W04] Zna i rozumie niemiecką terminologię z zakresu wybranej specjalności, tj.: teorii przekładu, dydaktyki języka niemieckiego lub komunikacji w biznesie i gospodarce.	Zna i rozumie wybrane terminy z zakresu wiedzy o przekładzie (typy tłumaczeń, rodzaje tłumaczenia ustnego, ekwiwalencja, przekładalność/ nieprzekładalność, adaptacja/egzotyzacja)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGL3_U04] Potrafi korzystać z metod i narzędzi typowych dla wybranej specjalności, tj.: translatorycznej, nauczycielskiej lub biznesowo-gospodarczej.	Zna i potrafi korzystać z metod i narzędzi badawczych typowych dla translatoryki; umie zidentyfikować problem przekładowy: potrafi zanalizować tekst wyjściowy, wskazać dominantę translatorską, określić źródło potencjalnej nieprzekładalności bądź przeszkody w tłumaczeniu	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FGL3_U18] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	Rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia warsztatu tłumacza, aktywnej działalności i podtrzymywania kontaktów w lokalnym i ogólnopolskim środowisku tłumaczy	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FGL3_K01] Ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności, podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści.	Ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności językowych i translatorskich; podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści, m.in. do ekwiwalentów tłumaczeniowych, tekstów paralelnych dostępnych w internecie oraz tłumaczeń generowanych przez AI	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FGL3_W01] Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną filologii oraz rozumie jej znaczenie wśród nauk humanistycznych i w procesie kształtowania kultury.	Na przykładzie translatoryki, łączącej w sobie elementy różnych subdyscyplin filologicznych oraz innych dziedzin humanistyki, zyskuje uporządkowaną i pogłębianą wiedzę o przedmiotowej i metodologicznej specyfice filologii, a także wiedzę o jej powiązaniu z innymi naukami	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGL3_K05] Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego Europy, ma świadomość znaczenia tego dziedzictwa dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych.	Ma świadomość, że tłumacz tekstów literackich przyczynia się do zachowania i propagowania dziedzictwa kulturowego Europy; zdaje sobie sprawę, że literatura powszechna dostępna w przekładzie pomaga w zrozumieniu aktualnych wydarzeń kulturalnych oraz zjawisk społecznych	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FGL3_K02] Jest gotów do nawiązywania kontaktów i zwrócenia się o pomoc, kiedy do rozwiązania problemu potrzebna jest wiedza eksperta.	Potrafi ocenić, kiedy do wykonania tłumaczenia specjalistycznego potrzebna jest wiedza eksperta z danej branży, jest gotów nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc do specjalistów, instytucji, zlecniodawcy przekładu oraz do innych tłumaczy	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FGL3_U10] Ma umiejętność merytorycznego uzasadniania formułowanych tez, potrafi krytycznie wykorzystać poglądy innych autorów, formułować wnioski oraz komunikować je zróżnicowanym kręgom adresatów.	Posiada umiejętność merytorycznego uzasadniania własnych decyzji translatorskich; potrafi krytycznie wykorzystać elementy poznanych teorii przekładu, formułować wnioski oraz komunikować je zlecniodawcom i docelowym odbiorcom wykonanego tłumaczenia	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU5] realizacja zadania problemowego
Treści przedmiotu	Definicje przekładu jako specyficznego działania językowego oraz komunikacji interkulturowej. Typy tłumaczeń podział wg technik (symultaniczne, konsekutywne, a vista) i sytuacji (środowiskowe, sądowe, konferencyjne). Specyfika zawodu tłumacza. Problem ekwiwalencji. Przekładalność i nieprzekładalność tekstów w zależności od ich rodzaju oraz uwarunkowań językowych i pozajęzykowych (kontekst kulturowy). Strategie przekładu: adaptacja vs. egzotyzacja. Bariery systemowe w procesie tłumaczenia: słowotwórstwo, archaizmy, rodzaj gramatyczny, aspekt czasownika.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie przedmiotów z I roku: Wstęp do literaturoznawstwa i Wstęp do językoznawstwa. Znajomość języka niemieckiego na poziomie pozwalającym osiągnąć założone efekty.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Rozwiązywane w toku semestru zadania i testy kontrolne	50.0%	30.0%
	Egzamin pisemny z treści wykładów oraz samodzielnie przeczytanych lektur (90 minut)	50.0%	70.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Katarzyna Lukas (2004): System ekwiwalencji w przekładzie literackim. O dwóch niemieckich tłumaczeniach Pana Tadeusza, (w:) Pamiętnik Literacki XCV, 2004, z. 1, s. 119-137. Małgorzata Łukasiewicz: Pięć razy o przekładzie. Kraków, Gdańsk 2017. Małgorzata Tryuk: Przekład ustny środowiskowy. Warszawa 2006. Mary Snell-Hornby et al. (red.): Handbuch Translation. Tübingen 2003	
	Uzupełniająca lista lektur	Urszula Dąbska-Prokop (red.): Mała encyklopedia przekładoznawstwa. Częstochowa 2000. Werner Koller: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg, Wiesbaden 2008. Krzysztof Lipiński: Mity przekładoznawstwa. Kraków 2004.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Rodzaje i charakterystyka tłumaczenia ustnego. Wyjaśnienie pojęć: ekwiwalencja, dominanta translatorska, egzotyzacja, udomowienie.		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.